

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก้ม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

The Local Curriculum Development of Folk Dancing on KUPKAP Performance
for Prathomsuksa Students

ปิยะนุช ไวยวรรณ (Piyanuch Waiyavorn)*ดร.พงษ์ศักดิ์ ศรีจันทร์ (Dr. Pongsak Srijun)**

ดร.ชาตติช ม่วงปฐุม (Dr.Chatchai Muangpatom)***

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาและทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก้ม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก้ม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีความเหมาะสมและองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน นักเรียนที่เรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก้ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก้ม ที่พัฒนาขึ้น มีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก้ม เฉลี่ยร้อยละ 79.72

ABSTRACT

The purposes of this research were to develop and study the effects of using the Local Curriculum Development of Folk Dancing on Kupkap Performance for Prathomsuksa Students. The research results can be summarized as follows. The local curriculum of folk dancing on KupKap Performance for Prathomsuksa Students developed by the researcher was suitable and there was the congruence among curriculum components. The posttest mean score of the students taught by using the developed Folk Dancing Curriculum was 83.33 percent which was significantly higher than the pretest mean score at the .01 level. The mean score of the practical skills of the students taught by using the developed Folk Dancing Curriculum was 79.72 percent.

คำสำคัญ: หลักสูตรท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นบ้าน การแสดงกับแก้ม

Key Words: the local curriculum, folk dancing, kupkap performance

*นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

***อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทนำ

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพและมีความพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (กรมวิชาการ, 2545)

ประเทศไทยมีประชากรอาศัยอยู่ในท้องถิ่นตามภูมิภาคต่าง ๆ แต่ละท้องถิ่นจะมีความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ มีศิลปหัตถกรรม คติความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรม ซึ่งได้มีการจัดระบบความสัมพันธ์ ในการดำรงชีพที่แตกต่างกัน แต่ละชุมชนจะมีการสร้างองค์ความรู้โดยบุคคล หรือกลุ่มชนในชุมชนท้องถิ่นมีการสั่งสมเป็นประสบการณ์ที่เรียกว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกิดจากการสร้างสรรค์ สั่งสม และสืบทอดมาเป็นเวลายาวนานศิลปวัฒนธรรมไทยนั้นถือได้ว่าเป็นมรดกอันทรงคุณค่าของชาติ เป็นเอกลักษณ์สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นชาติไทยที่น่าภูมิใจยิ่ง เพราะการที่เรามีศิลปวัฒนธรรมเป็นแบบฉบับของตนเองมาเป็นเวลายาวนาน ย่อมเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าชาติไทยของเรามีความเจริญและอารยธรรมไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าชาติใด ๆ ในโลก ดังนั้นการดำรงรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ที่ว่า การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ (สุเมธ, 2543)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญของการจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่นให้มากขึ้น ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาไว้ว่า รัฐ

จะต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้อีกทั้งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ให้การสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ พัฒนาอาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชนชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น จะเห็นได้ว่า ในกระบวนการเรียนรู้นั้นจะต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (อุดม , 2543)

ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนนั้นจะมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับงานอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความผูกพันอยู่กับวิถีชีวิตของชุมชน อันเป็นการบ่งบอกถึง

ลักษณะเฉพาะของชุมชนแห่งนั้น เป็นการแสดงถึงความรัก ความผูกพันที่มีต่อท้องถิ่นของคนในชุมชน และยังสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ (ยุวดี, 2542) นอกจากนี้หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นนั้นทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าของนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กรมวิชาการ, 2553) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสามารถทำได้หลายลักษณะ คือ พัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับรายละเอียดของเนื้อหา ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน จัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่ ซึ่งในการพัฒนานั้นต้องอาศัยการออกแบบหลักสูตรและดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นระบบและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมหรือบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เช่น ศึกษาในเทศก์ ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และโดยเฉพาะปราชญ์ชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาชาวบ้านเพราะเป็นบุคคลเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและมีความเข้าใจเรื่องท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นแหล่งวิทยาการที่สามารถให้คำปรึกษาหารือทั้งถ่ายทอดความรู้ท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น นี้จึงพัฒนาขึ้นจากหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ มุ่งเน้นเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักและเห็นคุณค่า

ของมรดกทางปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมที่เคยมีมาแต่อดีตอันควรค่าต่อการอนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา อนุรักษ์ฟื้นฟู สืบทอดทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและเพื่อให้ตระหนักถึงความเจริญรุ่งเรืองทางปัญญาของภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่บรรพชนได้สร้างสรรค์ไว้เกิดเป็นความภาคภูมิใจของคนในชุมชน จึงเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องพึงศึกษาและอนุรักษ์ฟื้นฟูนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น ไว้เพื่อมิให้สูญหาย ถูกอารยธรรมทางตะวันตกและเทคโนโลยีใหม่ๆ กลืนหายไปทีละเล็กละน้อย (คำสิงห์, 2543)

จากเหตุผลที่กล่าวมา จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น ซึ่งเป็นศิลปะเก่าแก่ของคนอีสาน เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่ใช้ในเทศกาลต่างๆ โดยมีท่ารำเลียนแบบมาจากท่าทางของสัตว์ คน และตัวละครในวรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น คาดหวังว่าจะส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ มีความรัก ความหวงแหนและเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น พร้อมกันนี้ยังอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ซึ่งวัฒนธรรมอีสานและพัฒนาสู่ความเป็นสากลต่อไป

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

1.2 เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นโดย

1.2.1 ศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น ที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

1.2.2 ศึกษาทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น ของนักเรียนที่เรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น

2. สมมติฐานของการวิจัย

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนบ้านสัมปอคำย เมืองแสน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1) ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ

2) ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์พื้นบ้าน

2.2) ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาจัดทำขึ้นใหม่โดยเชื่อมโยงการเลียนแบบธรรมชาติกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยเลือกกิจกรรม เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนต่างๆ ที่มีอยู่ให้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษา และสภาพท้องถิ่น

เนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นบ้านชุดการแสดง ก๊ับแก๊บ

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการนำหลักสูตรไปใช้จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 12 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง โดยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ หมายถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บซึ่งยึดแนวคิดตามขั้นตอนของ ใจทิพย์ (2539) ในกลุ่มสาระศิลปะ หลักสูตรมืองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหา เวลาเรียน แนวการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

6.2 นาฏศิลป์พื้นบ้าน หมายถึง การแสดงพื้นบ้าน หรือการเล่นพื้นเมืองหรือการแสดงพื้นเมืองซึ่งนิยมเล่นกันอยู่เฉพาะในท้องถิ่นนั้นๆ คือการแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกและความเชื่อถือตามขนบธรรมเนียมประเพณี

6.3 การแสดงก๊ับแก๊บ หมายถึง การแสดงทำรำประกอบดนตรีคล้ายรำเซิ้ง โดยมีทำรำเป็นการเลียนแบบธรรมชาติ มีอุปกรณ์ประกอบเป็นไม้เนื้อแข็งนำมาเคาะทำให้เกิดจังหวะ และมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ด้วย เช่น กลอง แคน พิณ เบส เป็นต้น

6.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน

6.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นาฏศิลป์
พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น หมายถึง ความรู้ความ
เข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ได้จากการทำ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระ
ศิลปะ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น ที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้น วัดพฤติกรรมในด้าน ความรู้ความจำ ความ
เข้าใจ การนำไปใช้ การคิดวิเคราะห์

6.6 ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด
การแสดงกับแค้น หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติ
นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา ตรวจสอบได้จากคะแนนที่ได้วัด
ทักษะปฏิบัติ ด้านการเตรียมการปฏิบัติและผลงาน
โดยใช้แบบวัดทักษะปฏิบัติที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านส้มป่อยค่ายเมือง
แสน ปีการศึกษา 2555

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านส้มป่อยค่ายเมืองแสน
จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 18 คน ที่ได้มา
โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3. แบบแผนในการวิจัยเป็นแบบแผน
การทดลองกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน
โดยทำการทดสอบก่อนและหลังเรียน (พวงรัตน์,
2540)

T_1 X T_2

เมื่อ T_1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

X หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

T_2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวม
ข้อมูล ดังนี้

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชุด
การแสดงกับแค้น สร้างขึ้นตามหลักสูตรท้องถิ่น
นาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าดัชนี
ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 1.00
ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จึงถือว่าแผนการจัดการ
เรียนรู้ มีความสอดคล้อง นำไปใช้ได้

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
นาฏศิลป์ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4
ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่า
ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ค่าความยากง่าย
ระหว่าง 0.23-0.78 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.27-
0.94 ได้ค่าความเชื่อมั่นข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

4.3 แบบวัดทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์
พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะการปฏิบัติ
นาฏศิลป์ ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับการปฏิบัติ
นาฏศิลป์ เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูล
มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

5.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์
พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น กับนักเรียนกลุ่ม
ตัวอย่างแล้วเก็บรวบรวมผลการทดสอบก่อนเรียนเพื่อ
นำไปวิเคราะห์ต่อไป

5.2 ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
ด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 12 แผน โดย
ใช้เวลา 24 ชั่วโมง และมีการวัดทักษะการปฏิบัติ
นาฏศิลป์พื้นบ้าน ระหว่างฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน
และมีการวัดทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านอีกครั้ง
เมื่อเสร็จสิ้นการสอน

5.3 เมื่อเสร็จสิ้นการสอน ผู้วิจัยทำการ
ทดสอบนักเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดง
ก๊ับแก๊บ ฉบับเดิม แล้วเก็บรวบรวมผลการทดสอบ
และ นำผลการวัดไปวิเคราะห์ต่อไป

5.4 นำคะแนนที่รวบรวมไว้จากการ
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน
ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ และแบบวัดทักษะการปฏิบัติ
นาฏศิลป์ มาวิเคราะห์วิธีการทางสถิติ โดยโปรแกรม
สำเร็จรูปทางสถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทาง
สังคมศาสตร์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์
ข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย
ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาคะแนน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ ก่อน
เรียน และหลังเรียน

6.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาทักษะการ
ปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บของ
นักเรียนหลังเรียน

ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทดสอบสมมติฐานเพื่อ
พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การ
แสดงก๊ับแก๊บ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ผลการวิจัยพบว่า

1.1 หลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด
การแสดงก๊ับแก๊บ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับ
ทุกองค์ประกอบ

1.2 เมื่อนำหลักสูตรไปทดลองใช้ พบว่า
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนตามหลักสูตร
ท้องถิ่น นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ พบว่า
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนนาฏศิลป์
พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ คิดเป็นร้อยละ 46.85

หลังเรียนนักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนเฉลี่ยหลังเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นไปตาม
สมมติฐานของการวิจัย

1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน
ตามหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ที่เกิดจากการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า
นักเรียนมีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน คิดเป็น
ร้อยละ 79.72 โดยมีผลสัมฤทธิ์ทักษะการปฏิบัติ
นาฏศิลป์พื้นบ้านหลังเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75.00 ซึ่ง
เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุป
ประเด็นการอภิปรายได้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนา
หลักสูตร ด้านผลการนำหลักสูตรไปใช้ และด้าน
ข้อสังเกตจากการวิจัย ดังสรุปประเด็นการอภิปราย
จำแนกแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร

จากผลการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงก๊ับแก๊บ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการ
ประเมินองค์ประกอบหลักสูตร พบว่า หลักสูตร
ท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม และสอดคล้อง
กันทุกองค์ประกอบ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

ประการแรก การพัฒนาหลักสูตรในครั้ง
นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจาก
สถานการณ์จริงก่อนจะนำองค์ประกอบของหลักสูตร
แต่ละส่วน และปรึกษากับคณะครู ผู้นำชุมชน ภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น คณะกรรมการที่ปรึกษาพัฒนาหลักสูตร
เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาบรรจุไว้ในหลักสูตร

ประการที่สอง การขร่างหลักสูตร ผู้วิจัย
นำข้อมูลที่ได้ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน นำมา
เขียนโครงร่างหลักสูตร มีองค์ประกอบ คือ หลักการ
และเหตุผล จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา เวลาเรียน
กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดผล

และประเมินผล สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของจิตพิสัย (2539)

ประการที่สาม การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร สอดคล้องกับผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยได้ระบุไว้ในขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรและความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น เนื่องจากผู้วิจัยได้ปรึกษาและสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นยังผ่านการตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของหลักสูตร โดยมีแบบประเมินหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการประเมิน พบว่า มีความสอดคล้องทุกองค์ประกอบ

ประการที่สี่ การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร สอดคล้องกับผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ที่ระบุไว้ในขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย หลักสูตรท้องถิ่น นานุกศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก๊บ แผนการจัดการเรียนรู้ 13 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แบบวัดทักษะการปฏิบัติ จำนวน 1 ฉบับ พบว่า เอกสารประกอบหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จิตพิสัย (2539) ได้กล่าวว่า การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร หลังจากที่เราสร้างหรือจัดทำหลักสูตรรายวิชาใหม่แล้ว คณะทำงานควรจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม และสื่อต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรหรือครูผู้สอนสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่ห้า ตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ นานุกศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก๊บ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีบางส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เช่น กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข ตาม

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างพบว่า เมื่อปรับปรุงแล้วทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จิตพิสัย (2539) กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะเป็นตัวกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ที่ครูมุ่งหวังจะให้แก่นักเรียน เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหา และได้รับประสบการณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. ด้านผลการนำหลักสูตรไปใช้

ในการอภิปรายด้านผลการนำหลักสูตรไปใช้ จะนำการอภิปรายใน 2 ประเด็น คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติ นานุกศิลป์ของนักเรียน ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น นานุกศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก๊บ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีข้อสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการอภิปรายผลการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อภิปรายใน 2 ประเด็น คือ นักเรียนที่เรียน นานุกศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก๊บ ตามหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากสาเหตุต่อไปนี้

ประการแรก ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรท้องถิ่น นานุกศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก๊บ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหา สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสม เช่น แผนภูมิ รูปภาพ วิดีทัศน์ เทปบันทึกเสียง เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง การสาธิต จึงทำให้ได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้จัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ

วิภาวดี (2539) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาเทคนิคการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้านตามภูมิปัญญาชาวบ้านในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ งานวิจัยของคาร์ตัน (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่องซึ่ง งานวิจัยของเสาวพร (2545) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ งานวิจัยของกิริติ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์ล้านนา เรื่อง การฟ้อนจุมสลี และงานวิจัยของลำไย (2549) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง โปงลาง และงานวิจัยของพิสุทธิ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ระบายของ กลุ่มสาระวิชาชีพเฉพาะนาฏศิลป์ไทย พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ประการที่สอง ผลการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแค้น ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จึงทำให้หลักสูตรท้องถิ่นมีความเหมาะสม นำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาได้ ขณะเดียวกันการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนรู้สึกสบายใจ ไม่เครียด มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวดี (2539) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาเทคนิคการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้านตามภูมิปัญญาชาวบ้านในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ งานวิจัยของ คาร์ตัน (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่องซึ่ง

งานวิจัยของ เสาวพร (2545) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ งานวิจัยของกิริติ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์ล้านนา เรื่องการฟ้อนจุมสลี งานวิจัยของลำไย (2549) ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง โปงลาง และงานวิจัยของสุภาพ (2550) ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด รำฟ้ามัดหมี่ขอมคราม และงานวิจัยของพิสุทธิ (2552) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ระบายของ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติ นาฏศิลป์พื้นบ้านของนักเรียน ชุด การแสดงกับแค้น พบว่านักเรียนมีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 79.72 ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

ประการแรก หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมีการจัดกิจกรรมฝึกทักษะปฏิบัติ และมุ่งกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง ในขั้นตอนการฝึกทักษะ นักเรียนได้เห็นแนวทางแก้ปัญหาซึ่งกันและกัน ข้อผิดพลาดทั้งของตนเองและของเพื่อน ถือเป็นตัวอย่างที่ดีที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์มากขึ้น และนำไปเป็นประโยชน์ในการปฏิบัตินาฏศิลป์ครั้งต่อไป ทำให้นักเรียนมองเห็นความก้าวหน้าในการปฏิบัตินาฏศิลป์ของตนเองเป็นระยะ ทำให้มีกำลังใจ และส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์สูงขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวดี (2539) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาเทคนิคการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้านตามภูมิปัญญาชาวบ้านในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ งานวิจัยของคาร์ตัน(2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่องซึ่ง งานวิจัยของเสาวพร (2545) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ งานวิจัยของกิริติ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์ล้านนา เรื่องการฟ้อนจุมสลี งานวิจัยของลำไย (2549)

ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง โปงลาง และงานวิจัยของสุภาพ (2550) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด รำผ้าหมัดหมี่ขอมคราม และงานวิจัยของพิสุทธิ (2552) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ระบายของ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะการปฏิบัติงาน หลังเรียนสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ประการที่สอง การวัดผลประเมินผล จาก กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง การประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ คำนึงถึงศักยภาพที่ แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคน การประเมินผล จึง ประเมินตามสภาพจริง สอดคล้องกับธรรมชาติการ เรียนรู้ทำให้นักเรียนไม่ตึงเครียด และไม่กดดันระหว่าง การปฏิบัตินาฏศิลป์ แต่เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุง จุดเด่น จุดด้อย ความก้าวหน้าของนักเรียน โดย ภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ไม่ต่ำ กว่าร้อยละ 75 ซึ่งสอดคล้องกับการวัดผลประเมินผล ตามสภาพจริงของกรมวิชาการ (2545) ที่ระบุแนว การประเมินที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตาม สภาพจริง เป็นการประเมินที่เน้นส่งเสริมพัฒนาการ ทุกด้านในตัวนักเรียน สอดคล้องกับธรรมชาติการ เรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริง และสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ การ เรียนรู้สู่สถานการณ์จริงทำให้เกิดการเรียนรู้อย่าง หลากหลาย

ประการที่สาม พบว่า นักเรียนมีทักษะ การปฏิบัตินาฏศิลป์หลังเรียนนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การ แสดงกับแก้ว เกี่ยวกับทำรำทำเสื้อออกเหล่า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 คิดเป็น ร้อยละ 75.00 ทำต่ำลงหนอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 คิดเป็นร้อยละ 76.39 ค่าสุดสองลำดับสุดท้าย ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุของ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดเป็นอันดับแรก และ อันดับที่สอง นักเรียนยังไม่เคยเรียนรู้มาก่อน จึงทำให้นักเรียนไม่เกิดการเรียนรู้ แต่เมื่อสังเกตคะแนนใน ภาพรวมคะแนนที่ต่ำสุดสองลำดับสุดท้าย ไม่น้อยกว่า

ร้อยละ 75.00 และพิจารณากิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ ตามเนื้อหาความยากง่าย นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติ สูงขึ้น ดังใจทิพย์ (2539) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นการจัด ประสบการณ์ต่างๆ แก่ผู้เรียน เด็กควรได้รับการ พัฒนา การ ด้านต่างๆ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ สติปัญญา การเรียนการสอนควรจัดให้สนองความ ต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้กระทำจนเกิด ประสบการณ์การเรียนรู้ และมีการพัฒนาการตามที่ได้ กำหนดไว้ มิใช่เน้นสอนตามเนื้อหาสาระในรายวิชา ต่างๆ ชำรง (2543) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของ การศึกษา ทั้งนี้เพราะหลักสูตร เป็นเสมือนแนวทางที่ ช่วยให้เราทราบได้ทันทีว่าการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก เน้นในทางใด มีผลต่อตัวเด็ก และต่อสังคมมากน้อย เพียงใด

2.3 ด้านข้อสังเกตจากการวิจัย

นอกจากการอภิปรายผลจากสมมติฐาน การวิจัยแล้ว ผู้วิจัยนำเสนอข้อสังเกตจากการวิจัยที่ ผู้วิจัยได้สังเกตระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียน การ สอนที่เกิดจากการฝึกทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ของ นักเรียน นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด การแสดงกับแก้ว พบว่า บรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียนขณะทำกิจกรรม การเรียนรู้ซึ่งจัดให้ฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล แต่ละคน ให้ความร่วมมือ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อเกิด ข้อผิดพลาด ขณะปฏิบัตินาฏศิลป์ ทำให้นักเรียนเกิดผล ดีในการเรียนรู้ เนื่องมาจากนักเรียนอยู่ในวัยเดียวกัน สามารถทำงานร่วมกัน มีความเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนกล้าซักถาม แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และเมื่อนักเรียนฝึก ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนได้รับคำชมเชยทำให้ เกิดความภาคภูมิใจจากการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี และ การแสดงออกซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เกิด ความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้การพัฒนาการปฏิบัติ นาฏศิลป์ของตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่มีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ได้ดีนั้นส่วน ใหญ่จะเป็นนักเรียนหญิง อาจจะเนื่องมาจากสรีระของ

นักเรียนหญิงกับนักเรียนชายมีความแตกต่างกัน ทำให้ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนหญิงช่วยนักเรียนชายในการฝึกทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ระหว่างให้นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และพบว่าคำร้องละสูงขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านอื่น ๆ อีก เช่น ผลิตภัณฑ์จากใยบัว การทอผ้าข้อมสีจากธรรมชาติ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ชนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.พงษ์ศักดิ์ ศรีจันทร์ และ ดร.ชาติชาย ม่วงปทุม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ อ่านและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้ข้อคิด ที่เป็นประโยชน์และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่ ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สมชาย วรภิเษมสกุล ดร.พัตตาวัน นาใจแก้ว และ ดร.จันทร์จิรา จุมพลผล ที่ได้กรุณาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณา ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณอาจารย์มนตรี วงระคร อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี นางลำไย ศิริสุวรรณ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านวาปี และนายสุภาพ ฤทธิมหาครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านไชยวานโนนลือชัย ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านส้มป่อยค่ายเมืองแสน คณะครูโรงเรียนบ้านส้มป่อยค่ายเมืองแสน ที่อำนวยความสะดวก ให้ความ

ร่วมมือและช่วยเหลือ ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านส้มป่อยค่ายเมืองแสน ปีการศึกษา 2555 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพเครื่องมือและการทดลอง เพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ พ่อทอง สิงห์คำโม และคณะภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่ให้ความร่วมมือส่งเสริมในการฝึกเล่นกับแก้วสำหรับนักเรียน ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น 12ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา ประโยชน์และคุณค่าทั้งมวลที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และพระคุณครู อาจารย์ทุกท่าน ที่อบรมให้ความรู้แก่ผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

กิริติ ณ เชียงใหม่. 2547. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์ล้านนา เรื่อง การฟ้อนจุมสลีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กรมวิชาการ. 2545. เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544: คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).

_____. 2553. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.

2540. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

คำสิงห์ พวงพิลา. 2543. อนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม
พื้นเมืองภูมิปัญญาชาวบ้าน. หอนงบัวลำภู:
นเรศวรการพิมพ์.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตร :
หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คาร์ตัน ผุสดี. 2541. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
ดนตรีพื้นเมืองล้านนา เรื่อง ชิง โดยใช้ภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสันถน
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พิสุทธิ แดงแอม. 2552. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง ระบายของกลุ่มสาระวิชาชีพเฉพาะ
นาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2529. การสร้างและพัฒนา
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ:
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุติ กังสดาล. 2542. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการ
พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : กรณีศึกษาโรงเรียน
ชุมชนวัดใหญ่ต้นโพธิ์ อำเภอบางแพ จังหวัด
ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลำไย ศิริสุวรรณ. 2549. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง ไปกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

วิภาวดี โพธิ์งาม. 2539. การพัฒนาเทคนิคการสอน
นาฏศิลป์พื้นบ้านตามภูมิปัญญาชาวบ้านใน

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเมือง
สุรินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุภาพ ฤทธิ์มหา. 2550. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุด รำฟ้ามัดหมี่ย้อนक्रम
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สุเมธ ดันติเวชกุล. 2543. ได้เบื้องพระยุคลบาท. พิมพ์
ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มติชน.

เสาวพร บุญช่วย. 2546. การพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่าย
ประถม ตามแนวการจัดการศึกษาใน
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

อุดม เขกียังศ์. 2545. หลักสูตรท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์
การปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.